

1993

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

**bilim bizde toplanır
bizden yayılır**

AKTİF ÖĞRENME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Dr İmgehan ÖZKAN ELGÜN

SUNU AKIŐI

1. Aktif Öğrenme
2. Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğrenme
3. Tartışma
4. Örnek Olay İncelemesi
5. Proje

AKTİF ÖĞRENME

Yaklaşık 2400 yıl önce

Konfiçyus'

Ne duyduysam, unuttum.

Ne görürsem, hatırlarım.

Ne yaparsam, anlarım.

ÖĞRETİM AÇISINDAN

*Ne duyduysam unuttum

*Ne duyar ve görürsem, biraz hatırlarım

*Ne duyar, görür ve onunla ilgili soru sorar veya birisi ile tartışırsam, anlamaya başlarım

*Ne duyar, görür, tartışır ve yaparsam, bilgi ve beceri kazanırım

*Başkasına ne öğretirsem, iyice öğrenirim.

AKTİF ÖĞRENME

Bir şeyi öğrenmek o şeyin duyu organlarına ne kadar çok hitap etmesiyle ilgilidir.

Öğrenmenin tam olarak gerçekleşebilmesi için görmek, dokunmak ve konuyla ilgili soru sormak, başkalarıyla görüş alışverişinde bulunmak fırsatlarının sağlanması da gerekir(Açıköz 2003).

AKTİF ÖĞRENME

Öğrenme üzerine yapılan çalışmalar

- öğrencilerin bilgi, beceri, tutum ve inanç kazanımlarının etkin bir süreç olduğunu
- öğrenmenin öz düzenleyicilerin bulunduğu, hedef odaklı, başkaları ile etkileşim ve işbirliği içinde gerçekleştirildiğinde etkili ve verimli olabileceğini göstermiştir (Buchberger, 2001).

AKTİF ÖĞRENME

"Öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleriyle ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verildiği karmaşık öğretimsel işlemlerle öğrenenin, öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme süreci" olarak tanımlanmaktadır (Açıköz, 2013).

Aktif Öğrenme Prensipleri

- Öğrenen öğrenme sürecine aktif olarak katılmaktadır.
- Öğrenme sürecinde etkileşim süreci önemlidir.
- Aktif öğrenme öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirir.
- Öğrenme sürecinde bilgi birikimi önemlidir.
- Öğretmede kullanılan yaklaşım yöntem ve teknikler önemlidir.
- Bilginin aktarılmasından ziyade öğrenci becerilerinin geliştirilmesine daha çok önem verilir.

ARAŞTIRMA İNCELEME YOLUYLA ÖĞRENME

- aktif öğrenme sürecinde bireyin beyinde oluşan biçimin kalıba sokulması ve anlamlandırılması için bireyde var olan merakın tetiklediği sorularla başlayan bir sorgulama döngüsü oluşturmuştur(Dewey, 1902).
- Piaget, Vygotsky ve Bruner öğrencilerin öğretmenleri rehberliğinde sorgulama ve keşif yoluyla kendi bilgilerini aktif olarak oluşturdukları bir eğitim ortamını savunmuştur.

ARAŞTIRMA İNCELEME YOLUYLA ÖĞRENME

- Araştırma-incelemeye dayalı öğrenmede öğrenciler, bilgiyi oluşturma yolunda bilim insanlarının uyguladıkları yöntemleri uygulamakta onların uygulamalarını takip etmektedirler.
- Araştırma-incelemeye dayalı öğrenmenin “bilim öğretiminden” çok “bilimin nasıl yapıldığını öğretmeye” yönelik süreç odaklı öğrenci merkezli bir yaklaşım (Keselman, 2003, s. 893).

Araştırma inceleme yoluyla öğretimin basamakları

Gözlemler Yapma

Hipotezler Oluşturma

Hipotezleri sınama için veri toplama

Hipotezleri düzenleme, değiştirme ve yeni hipotezler oluşturma

Ek veri toplama

Hipotezleri test etme ve sonuç çıkarma

Araştırma inceleme yoluyla öğrenme stratejisinin uygulama aşamaları

Aşama	Amaç
1. Araştırma sorusunu tanımlama	Öğrencilerin dikkatlerini ve ilgilerini derse çekme
	Dersin odak noktasını belirleme
2. Hipotezler oluşturma	Veri toplama sürecine kaynaklık edecek bir çerçeve oluşturma
3. Veri toplama ve sunma	Öğrencilerin kanıtlara dayanarak hipotezleri sınamasına olanak sağlama
4. Hipotezleri değerlendirme ve genelleme	Öğrencilerin bilimsel deneyimi kullanabilecekleri bir deneyim sağlama
	Kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma becerisi geliştirme
	Yeni durumlara transfer etmeye destek verme

Araştırma Türleri

Yapılandırılmış Araştırma

- Öğrencilere hem problem hem de araştırma adımları verilir.

Klavuzlu Araştırma

- Problemi ve çözümü için gerekli materyalleri sağlar. Öğrenci problemi hangi yöntemle çözeceğine karar verir.

Serbest Araştırma

- Kontrol öğrencidedir. Hem problemi hem de çözümü belirlerler.

Araştırma incelemeye dayalı öğrenme ilkeleri ve izlencelerle ilişkisi

- Kazanımlar sorgulamaya dönük olmalıdır.

Model oluşturmak, tartışmak, çıkarım yapmak, örnek vermek, keşfetmek vb.

- İçerikte, öğrenciyi sorgulamaya teşvik edecek, günlük hayatla ilişkili sorgulamaya açık konular yer almalıdır.
- İçerik, öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.

- Öğrenme-öğretme-sürecinde, sorgulamanın gerçekleşmesini sağlayan etkinliklere yer verilmelidir.

Sorgulamayı başlatan sorularla fikirlerin gelişmesine etkinlik içerisinde yön verebilir.

Sorular öğrenmenin önemli bir parçası olarak değerlendirilmelidir.

Kendi çalışmalarını değerlendirmek için göstergeler sunulmalıdır.

Öğretmenleriyle ve akranlarıyla öğrenmelerini yansıtıcı sürece yer verilmelidir.

- Öğrenme-öğretme sürecinde, dönüşümlü düşünce becerisi geliştirmesine imkân sağlanmalıdır.

- Öğrenme-öğretme sürecinde, gerçek yaşam konuları, durumları ve kitleleri ilgili öğrencilere deneyimleme fırsatı sunulmalıdır.

Öğrencilere çözmeleri gereken gerçek ve somut problemler verilebilir.

Teknolojiyi öğrenme sürecinin bir parçası olarak sürece dâhil edilebilir.

İlgili bilimsel makaleleri incelenebilir.

Konuk konuşmacıları sınıfa davet edilebilir.

➤ Öğrenme-öğretme sürecinde, kavramsal öğrenme ile kavram öğrenimi desteklenmelidir.

Somuttan soyuta geçiş gözetmek.

Öğretimde çok sayıda örnek kullanılmalıdır.

Kavramlar arası bağlantı kurmak.

Öğrenciye süreçte düzenli olarak dönüt sağlanmalıdır.

- Öğrenme-öğretme süreci, araştırma becerileri geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- Öğrenme-öğretme sürecinde, farklı düzeyde gerçekleştirilen sorgulama türlerinden bir ya da bir kaç gözlenmelidir.
- Ölçme ve değerlendirmede, süreç değerlendirme esas alınmalıdır.
- Ölçme ve değerlendirmede, öz değerlendirme ve akran sürece dâhil edilmelidir.
- Öğretim programında, planlama, öğretim ve değerlendirme birbiri ile bağlantılı süreçler olarak görülmelidir.

Araştırma İncelme Yoluyla Öğrenme

Faydaları

1. Öğrencileri araştırmaya ve birincil kaynaklara yönlendirir.
2. İşbirliği içinde çalışma becerileri geliştirir.
3. Gerçek yaşamda karşılaşacakları sorunlara ilişkin çözüm becerileri kazanmalarını sağlar.
4. Öğrencide yaparak yaşayarak öğrenme süreci geliştirir.
5. Bilimsel düşünme alışkanlığı kazanır.
6. Eleştirel düşünme becerisi kazanılır.

Sınırlılıkları

1. Çok kalabalık sınıflarda öğretmenin herkese ayıracağı süre sınırlı olacaktır.
2. Uzun zaman alır.
3. Araştırmanın sınırları iyi çizilmezse, hedeften sapabilir.
4. Ön koşul öğrenmelerin az olduğu öğrenmelerde kullanılmaz.

TARTIŞMA

- Herhangi bir grubun, bir başkasının yönetimi altında, belli bir düzen içerisinde, hepsini ilgilendiren konular üzerinde ve belirli bir amaca dönük olarak karşılıklı görüşmeleridir.
- Hedefleri gerçekleştirecek biçimde dikkatlice planlama yapılmalıdır.
- Soru ve cevaplar eleştirisel olmalı, öğrenciler hedef davranışlara doğru yönlendirmeli ve rehberlik yapmalıdır.
- Tartışma yöntemi bilişsel alanın kavrama, analiz, sentez ve değerlendirme duyuşsal alanın tepkide bulunma ve değer verme basamaklarındaki hedeflerin kazandırılmasında kullanılabilir.
- Fiziksel düzene dikkat edilmelidir.

Tartışma Teknikleri

1. BÜYÜK GRUP TARTIŞMASI

PANEL

FORUM

AÇIK OTURUM

SEMİNER

MÜNAZARA

Münazara

- Münazara bir konuda karşıt görüşleri savunan takımların fikirlerini ortaya koydukları tartışma tekniğidir.
- Öncelikli amacı katılımcılara güncel konuları çok boyutlu zengin bir çerçevede değerlendirebilme yeteneğini kazandırıp tartışma kültürünü arttırmak
- Sınıflarda informal bir şekilde yapılan münazaralarda öğrenciler görüş ve taraf değiştirebilirler.

Seminer

- Bir konuya önceden hazırlanılmak suretiyle yapılan tartışmalardan biridir.
- Hangi konunun kim tarafından verileceği, konunun hangi yönlerine vurgu yapılması gerektiği gibi hususlar önceden belirlenerek öğrencilere bildirilir.
- Seminerlerde konu anlatımından sonra sorular sorulabilir.
- Amaç önceden belirlenmelidir.
- Konuya odaklanmaları adına okumalar verilebilir.
- Önemli noktalar özetlenebilir, öğrencilerden iyi ya da geliştirilmesi gereken yönlerle ilgili düşünceler istenebilir.

Tartışma Teknikleri

2. KÜÇÜK GRUP TARTIŞMASI

BEYİN FIRTINASI

FISILTI GRUPLARI

KAR TOPU

KAREKÖK

ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNCE

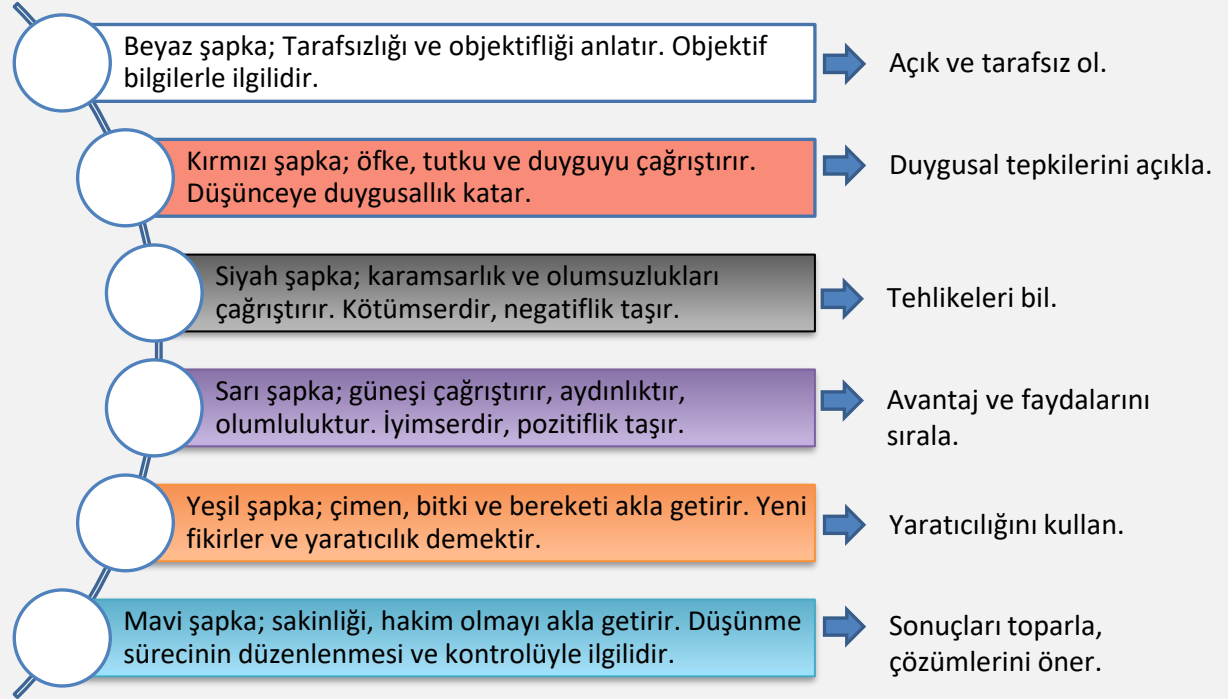
Beyin Fırtınası

- Çok sayıda özgün fikir üretmek açısından önemli
- Gruplar 5 ila 7 kişiden oluşabilir.
- Grup lideri problemi ortaya koyar.
- Teşvik etmek için sorular hazırlanır.
- Öncelikle bireysel fikir listesi toplanır.
- Ardından grup içerisindeki tüm fikirler değerlendirilir ve en iyi çözüm bulunur

Altı Şapkalı Düşünme

1. Öğrencilerin yaratıcılığını ve düşünce gücünü geliştirmeyi amaçlar.
2. Bir problemin çözümüne ilişkin düşünce ve öneriler «şapkaların rengi»ne göre belirlenir.
3. Düşünmenin en büyük düşmanı karmaşıklıktır. Sade bir düşünce daha etkilidir.
4. Öğrenciler duygularının, mantığının, bilgisinin, yaratıcılığının hepsine aynı anda dikkat etmek yerine, onlara tek tek yer verme imkanına kavuşur.
5. Değişik düşünme biçimlerine istendiği an geçiş yapılır. Örneğin bir konu hakkında sürekli olumsuz tavrı ve düşünce sergileyen öğrencinin siyah şapkasını çıkarması istenebilir. Sarı şapkasını takmasını istemek kendisinden olumlu düşünceler beklendiğini ima eder.

Tartışma Yöntemi

Faydaları

1. Tutumların öğretilmesi için faydalı bir yöntemdir
2. Tüm öğrencilerin katılımı sağlanır.
3. Derin öğrenmeyi teşvik eder.
4. Öğrenciler bir başkasının görüşlerini eleştirebilir
5. Konuları kavrama, anlama yeteneği geliştirilir.
6. Öğrencilere diğer öğrencilerle çalışma imkanı sağlanır.

Sınırlılıkları

1. Zaman alıcıdır.
2. Tartışma sohbele dönüşebilir.
3. Tartışılan noktada kalmak zor olabilir.

ÖRNEK OLAY YÖNTEMİ

- Bir olayın veya sorunun, yazılı veya sözlü anlatıldıktan ya da filmle gösterildikten sonra, konu hakkında öğrencilerin tartışarak çözüm önerilerini ortaya koymaları temeline dayanan bir öğretim yoludur.

Örnek

Ölü Ozanlar Derneği filmi izlediniz.

* * Öğretmenin sınıfa yaklaşımı hangi sınıf yönetimi model/modelleriyle ilişkilendirilebilir?

* Öğretmenin yerinde olsanız siz nasıl bir model benimserdiniz?

- Bu yöntem, problemin, neden ve sonuç ilişkisine göre incelenerek çözümlenmesi yoluyla öğrencilerin o konu ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanmasını sağlamak ve benzer olaylar karşısında hızlı ve etkin çözüm yolları bulmalarına yardımcı olmak için kullanılır.

Örnek Olay İncelemesi Yöntemi

Rehber İlkeler

1. Konuya uygun bir örnek olay oluşturma
2. Örnek olayı açık biçimde yazma
3. Eğer öğretmen gerçek bir olayın sınıfında tartışılmasını istiyorsa, yer, zaman ve kişi isimlerini değiştirmeyi unutmamalıdır.
4. Olayın istenilen yönde tartışılmasına yarayacak kilit sorular hazırlama
5. Olaya ilişkin yeterli materyal ve kaynak sağlandığından emin olma
6. Öğrencilerin bu etkinliklerden yararlanabilmeleri için olayı iyice anladıklarından emin olma

Örnek Olay İncelemesi Yöntemi

Rehber İlkeler

7. İstenilen yönde ilerlediklerinden emin olmak için öğrencileri periyodik olarak kontrol etme
8. Öğrencilerin yanlış çözümlere gitmelerini önleme
9. Olayın tüm olarak değerlendirilmesini yapma
10. Öğrencilerin tecrübeleri değerlendirmelerine yardım etme
11. Bu yöntemle birlikte örneğin rol oynama, soru-cevap gibi diğer yöntemlerin kullanılmasına özen gösterme

Örnek Olay İncelemesi Yöntemi

Faydaları

1. Öğrenciler belli bir sorunla ilgilendikleri için ilgi ve güdüleri genellikle yüksektir.
2. Öğrenciler ders kitabı dışındaki materyallerden de yararlanma imkanına kavuşur.
3. Tüm öğrencilerin tartışmalara katılması sağlanır.
4. Problem çözme yeteneği geliştirilir.
5. Konuları kavrama, anlama yeteneği geliştirilir.
6. Öğrencilere diğer öğrencilerle çalışma imkanı sağlanır.

Sınırlılıkları

1. Uzun zaman alır.
2. Öğretmenin önceden çok iyi hazırlanmasını gerektirir.
3. Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.
4. Öğretmenin grup liderliği yapamayacağı durumlarda olayın ayrıntısını bilen bir lidere ihtiyaç duyulur.
5. İncelenmesi düşünülen olaya tam olarak uyan bir örnek olay bazen güç olabilir.
6. Tartışmaları yönetmede ve değerlendirmede zorlukla karşılaşılabilir.

PROJE

- Bireysel öğretim stratejisi olarak da adlandırılır.
- Öğrencilere derinlemesine analiz etmeleri için bir konu verilir.
- Öğrenciler bireysel ya da grup çalışması şeklinde projeyi tamamlayabilir.

Proje yöntemiyle eğitimin planlanması için gerekli adımlar;

- Dersin hedefi en az uygulama düzeyinde olmalıdır sentez basamağında bir hedefe de yer verilmelidir.

Öğrenciler etkili sınıf yönetimini sağlayacak yeni bir model oluşturur

Öğrenciler etkili sınıf yönetimi için işe koşulan modelleri uygular

- Hedef belirlendikten sonra proje bir soruyla/problemlle başlayabilir.

Etkili bir sınıf yönetimi yaklaşımlarıyla sınıf içerisindeki tüm olumsuz davranışları ortadan kaldıracak mıyız?

- Sonuç raporunun ve sunu biçiminin özellikleri belirtilmelidir.

Bilimsel rapor, makale, resim afiş vb olabilir.

- Hem ürün hem süreç gözlemlenmelidir.
- Çalışma takvimi hazırlanmalıdır.
- Problem ve alt problemlere ilişkin bilimsel kaynaklar taranması gerektiği belirtilmelidir.

➤ Değerlendirme aracının belirlenmesi gerekmektedir.

Neyin gözlenip ölçüleceği saptanmalıdır.

- Sorunu belirleme
- Araştırma inceleme planı yapma
- Çözüm için yeni ve özgün bir yol önerme
- İlgili kaynakları okuma
- Veri toplama, analiz etme , yorumlama
- Raporu yazıp sunma
- Diğer arkadaşları ve öğretmenlerle çalışma

Projede yer alan problem durumunda bulunması gereken özellikler

Günlük hayat dönük olmalıdır

Bilimsel yöntemin kullanılmasına uygun olmalıdır

Birden fazla çözüm yolunu içermelidir

Zihinsel becerileri geliştirmeye uygun olmalıdır

Bireyi farklı kaynaklardan araştırma yapmaya yönlendirmelidir.

Proje Yöntemi

Faydaları

1. Projeler öğrenciye kendi yetenekleri doğrultusunda ilerleme sağlar
2. Öğrenciler yaparak, yaşayarak, inceleyerek bilgi kazanır.
3. Bağımsız düşünme, sorumluluk ve başarıya duygusu yaşatır
4. Gerçek yaşam problemleri ele alınır.

Sınırlılıkları

1. Uzun zaman alabilir.
2. Takip etmesi zor olabilir.
3. Bilgi düzeyinde hedefler için uygun değildir.
4. Öğrencinin ilgisini çekecek konu bulmada zorluk yaşanabilir.

Aktif öğrenmeye ilişkin 3 kelime yazınız.

TEŐEKKÖRLER...

TEŐEKKÖRLER...